

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IX kadencja

Druk nr 1029
Warszawa, 19 marca 2021 r.

**Kandydat na stanowisko
Rzecznika Praw Obywatelskich
- Pan Sławomir Patyra.**

DANE O KANDYDACIE WRAZ Z UZASADNIENIEM

Prof. Sławomir Patyra – kandydat na Rzecznika Praw Obywatelskich, urodził się 27 marca 1970 r. w Pyrzycach (wówczas : województwo szczecińskie). Jest absolwentem Wydziału Prawa i Administracji UMCS w Lublinie, który to Wydział ukończył z wyróżnieniem w 1994 r. W latach 1995 – 1997 odbywał aplikację prokuratorską w Prokuraturze Rejonowej dla miasta Lublina, zakończoną złożeniem państwowego egzaminu prokuratorskiego z wynikiem ogólnym dobrym.

Od 1994 r. jest zatrudniony na Wydziale Prawa i Administracji UMCS w Lublinie jako pracownik badawczo-dydaktyczny w Katedrze Prawa Konstytucyjnego. W czerwcu 2000 r. na mocy uchwały Rady Wydziału Prawa i Administracji UMCS uzyskał stopień naukowy doktora nauk prawnych na podstawie rozprawy, pt. *Prawnoustrojowy status Prezesa Rady Ministrów w świetle Konstytucji z 2 kwietnia 1997 r.* przygotowanej pod kierunkiem naukowym Profesora zw. dr. hab. Wiesława Skrzydło. W okresie prac badawczych nad tematyką rozprawy, w semestrze zimowym roku akademickiego 1999/2000, odbył półroczny staż naukowy w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. W grudniu 2012 r. uzyskał stopień naukowy doktora habilitowanego w obszarze nauk społecznych z dziedziny nauk prawnych z dyscypliny naukowej - prawo. Podstawę postępowania habilitacyjnego stanowiła monografia *Mechanizmy racjonalizacji procesu ustawodawczego w Polsce w zakresie rządowych projektów ustaw*, Toruń 2012.

Prof. Sławomir Patyra jest cenionym przez Studentów wykładowcą akademickim, współautorem kilku podręczników z zakresu prawa konstytucyjnego, konstytucyjnego systemu organów państwowych oraz organów kontroli i ochrony prawa. W dotychczasowym, ponad 26-letnim okresie pracy akademickiej na UMCS w Lublinie oraz - od 2013 r. również na Uniwersytecie Technologiczno-Humanistycznym im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu – prof. Patyra był promotorem kilkuset prac magisterskich i licencjackich. Od czasu uzyskania stopnia doktora habilitowanego czynnie uczestniczy w procedurach awansowanych młodszych naukowców. Dotychczasowy dorobek prof. Patyry w tym obszarze działalności akademickiej obejmuje wypromowanie czterech doktorów, a także udział w charakterze recenzenta w 9 przewodach doktorskich oraz w 8 postępowaniach habilitacyjnych.

Od września 2019 r. prof. Sławomir Patyra pełni funkcję prodziekana na Wydziale Prawa i Administracji UMCS w Lublinie, a od grudnia 2019 r. jest kierownikiem Katedry Prawa Konstytucyjnego na tym Wydziale. Na swojej macierzystej uczelni kieruje ponadto Centrum Badań nad Parlamentaryzmem, działającym przy Instytucie Nauk Prawnych UMCS.

Jako kandydat na stanowisko Rzecznika Praw Obywatelskich, prof. Sławomir Patyra wyróżnia się trzema cechami, niezbędnymi dla właściwego, rzetelnego i skutecznego stania na straży wolności i praw jednostki w demokratycznym państwie prawnym. Są to :

- 1) **kwalifikacje merytoryczne;**
- 2) **apolityczność;**
- 3) **wrażliwość i zaangażowanie społeczne.**

Kwalifikacje merytoryczne

Prof. Sławomir Patyra jest autorem ponad 60 opracowań naukowych poświęconych problematyce polskiego i obcego prawa konstytucyjnego, w szczególności zagadnieniom z zakresu systemu rządów, procesu legislacyjnego, prawa parlamentarnego, aksjologii ustroju, ze szczególnym uwzględnieniem praw człowieka i ich ochrony, organizacji i funkcjonowania organów ochrony i kontroli prawa, a także konstytucyjnych aspektów funkcjonowania samorządu terytorialnego.

Do najważniejszych opracowań jego autorstwa należy zaliczyć :

1. Monografię, pt. *Prawnoustrojowy status Prezesa Rady Ministrów w świetle Konstytucji z 2 kwietnia 1997 r.*, opublikowaną w Wydawnictwie Sejmowym, Warszawa 2002;
2. Monografię, pt. *Mechanizmy racjonalizacji procesu ustawodawczego w Polsce w zakresie rządowych projektów ustaw*, opublikowaną w Wydawnictwie Adam Marszałek, Toruń 2012.

Ponadto, Prof. Patyra jest autorem kilkudziesięciu artykułów naukowych, m. in.

- *Konstruktywne wotum nieufności jako formuła tworzenia i dymisji Rady Ministrów*, „Przegląd Sejmowy” 2001 nr 1;
- *Charakterystyka udziału Rady Ministrów w procesie legislacyjnym na gruncie Konstytucji RP z 2 kwietnia 1997 r.*, Lublin 2002;

- *Rzecznik Praw Obywatelskich I kadencji (1987 – 1991). Doświadczenia przełomu ustrojów*, „Studia Iuridica Lublinensia” 2008;
- *Wysłuchanie publiczne jako środek partycypacji społecznej w sejmowym postępowaniu ustawodawczym*, Rzeszów – Przemyśl 2013;
- *Konsultacje społeczne w procesie przygotowywania rządowych projektów ustaw*, „Studia Iuridica Lublinensia” 2014;
- *Nowe czasy – stare błędy. Refleksje na temat skutków łączenia funkcji Prokuratora Generalnego i Ministra Sprawiedliwości na gruncie ustawy z 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze*, Rzeszów 2017;
- *Zakres dopuszczalnej ingerencji władzy centralnej w sferę funkcjonowania samorządu terytorialnego w Polsce – refleksje aksjologiczne*, Lublin 2017;
- *Samorząd terytorialny jako czynnik wzmacniający zasadę dobra wspólnego*, „Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny” 2018;
- *Konstytucyjne gwarancje ochrony tajemnicy zawodowej radcy prawnego*, Warszawa 2018;
- *Krajowa Rada Sądownictwa w Polsce*, „Przegląd Prawa i Administracji” 2019;
- *Opinia prawna na temat skutków wadliwości postępowania nominacyjnego sędziów Sądu Najwyższego w aspekcie skuteczności ich powołania* (współautorstwo), „Iustitia” 2019, nr 1.
- *Marszałek Sejmu jako organ czuwający nad spokojem i porządkiem na obszarze Sejmu – dylematy teorii i praktyki parlamentarnej*, „Przegląd Prawa Konstytucyjnego” 2020 nr 1;
- *Sądownictwo dyscyplinarne w kontekście ograniczeń konstytucyjnych*, „Przegląd Prawa Konstytucyjnego” 2020 nr 4;

Jako naukowiec-konstytucjonalistę, prof. Sławomira Patyrę cechuje odwaga w podejmowaniu trudnych i aktualnych problemów związanych z funkcjonowaniem polskiego ustroju, jak również bezkompromisowość formułowanych tez i sądów naukowych. M. in. z tego powodu, prof. Patyra jest konstytucjonalistą cenionym w środowisku prawniczym, zarówno przez teoretyków, jak i praktyków prawa.

Prof. Sławomir Patyra cieszy się również wysokim uznaniem jako ekspert, w szczególności opiniujący projekty ustaw.

Dotychczasowy dorobek Kandydata w tym zakresie obejmuje ponad 60 ekspertyz i opinii prawnych, sporządzonych, m. in. dla Ośrodka Badań Studiów i Legislacji

Krajowej Rady Radców Prawnych, którego jest stałym współpracownikiem, a także dla Biura Analiz Sejmowych, Senatu Rzeczypospolitej Polskiej oraz Stowarzyszenia Sędziów Polskich „Iustitia”.

Prof. Patyra jest autorem bądź współautorem wielu krytycznych opinii prawnych, m. in. :

- 1) *W sprawie senackiego projektu ustawy o zmianie ustawy o Policji oraz niektórych innych ustaw z dnia 25 czerwca 2015 r. (współautorstwo);*
- 2) *W sprawie uchwalonej przez Sejm ustawy z 27 maja 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym;*
- 3) *W sprawie poselskiego projektu ustawy o Trybunale Konstytucyjnym z dnia 29 kwietnia 2016 r.; [dla Biura Analiz Sejmowych]*
- 4) *W sprawie legalności przebiegu trzeciego czytania projektu ustawy budżetowej na rok 2017, przeprowadzonego przez Sejm w dniu 16 grudnia 2016 r., w kontekście zgodności ustawy budżetowej na rok 2017 z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej;*
- 5) *W sprawie zgodności z Konstytucją Rzeczypospolitej oraz aktami prawa międzynarodowego rządowego projektu ustawy z dnia 14 marca 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw;*
- 6) *W sprawie zgodności z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej przedstawionego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej projektu ustawy o Sądzie Najwyższym [dla Biura Analiz Sejmowych]*
- 7) *W sprawie zgodności z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej obwieszczenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 24 maja 2018 r. o wolnych stanowiskach sędziego w Sądzie Najwyższym;*
- 8) *W sprawie ustawy uchwalonej przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 20 grudnia 2019 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw;*
- 9) *Opinia w związku z rozpatrywaniem przez Senat Rzeczypospolitej Polskiej uchwalonej przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ustawy z dnia 12 maja 2020 r. o szczególnych zasadach organizacji wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r. z możliwością głosowania korespondencyjnego [Komisja Prac Ustawodawczych Senatu RP].*

W ramach działalności *stricte* eksperckiej prof. Patyra jest również członkiem Zespołu Doradców do spraw kontroli konstytucyjności prawa przy Marszałku Senatu X kadencji oraz Zespołu Ekspertów Prawnych Fundacji Batorego. Prof. Patyra zna również doskonale problemy wynikające z praktyki stosowania prawa. Od 2013 r. jest radcą prawnym, członkiem Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie. Od tego czasu datuje się również jego współpraca z Krajową Radą Radców Prawnych, którą reprezentował między innymi przed Trybunałem Konstytucyjnym w postępowaniach dotyczących zgodności z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej ustaw o Trybunale Konstytucyjnym uchwalonych w 2015 r., a także w postępowaniu przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej, w sprawie *Uniwersytet Wrocławski przeciwko Europejskiej Agencji Badań Naukowych*.

Apolityczność

Poza krótkim epizodem w latach 1998 – 1999, kiedy to współtworzył koło Stronnictwa Konserwatywno-Ludowego w Nałęczowie, a następnie był jego delegatem do Rady Wojewódzkiej SKL, prof. Patyra nie należał i nie należy do żadnej partii politycznej. Jak dotąd nie pełnił żadnych funkcji zarówno w organach państwowych jak również samorządowych.

W ramach działalności eksperckiej kierował się i kieruje wyłącznie rzetelnością naukową, popartą wiedzą i doświadczeniem, niezależnie od osobistych sympatii politycznych. To właśnie wewnętrzna niezależność oparta na kwalifikacjach zawodowych sprawia, że w działalności eksperckiej zwraca uwagę na naruszenia przez władzę polityczną zasad demokratycznego państwa prawnego, w szczególności wolności i praw jednostki. Czyni to przy tym konsekwentnie, nie bacząc na polityczną afiliację autorów tych naruszeń. Niezależności, odwagi i samodzielności w formułowaniu poglądów uczy również swoich studentów, którzy bardzo chętnie uczestniczą w wykładach i seminariach prowadzonych przez prof. Patyrę. Wyjaśniając istotę demokratycznego państwa prawnego uświadamia słuchaczom, że skoro w założeniu ma być to państwo, „w którym normy prawne mają pierwszeństwo stosowania przed innymi normami, w tym politycznymi, prawo to musi być nie tylko wysokiej jakości, ale również wychodzące naprzeciw realnym potrzebom suwerena, tak, by w państwie człowiek czuł się godnie i bezpiecznie, mogąc realizować osobiste plany i marzenia życiowe.”

Wrażliwość i zaangażowanie społeczne

Pełniąc obowiązki prodziekana na Wydziale Prawa i Administracji UMCS, prof. Patyra dał się poznać jako człowiek koncyliacyjny, z szacunkiem i godnością traktujący studentów, często i skutecznie występując w roli mediatora w relacjach pomiędzy nauczycielami akademickimi i studentami. Z tego względu cieszy się dużym autorytetem wspólnoty akademickiej i zaufaniem studentów. Ze szczególną wrażliwością i empatią prof. Patyra podchodzi do problemów studentów znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej: dotkniętych niepełnosprawnością, czy też ciężkimi chorobami, które zakłócają ich proces kształcenia. Między innymi z uwagi na zdolność indywidualnego podejścia do każdego studenta, prof. Patyra cieszy się dużym autorytetem i zaufaniem wspólnoty akademickiej.

Prof. Patyra jest również zaangażowany w działalność społeczną, w której wykorzystuje swoje wysokie kompetencje merytoryczne, doświadczenie życiowe oraz przekonanie o potrzebie popularyzowania w społeczeństwie wiedzy o szczególnym miejscu i roli człowieka w państwie, wolnościach i prawach obywatelskich, mechanizmach ich skutecznej ochrony przed opresyjną nierzadko władzą polityczną. W zakresie działalności związanej z ochroną wolności i praw człowieka, prof. Patyra należy do Stowarzyszenia im. Profesora Zbigniewa Hołdy – członkostwo w którym – jak sam wielokrotnie podkreśla – ceni sobie szczególnie. Uczestniczy w organizowanych przez Stowarzyszenie „Tygodniach konstytucyjnych”, w ramach których prowadzi zajęcia popularyzujące wiedzę o konstytucji i prawach człowieka w szkołach średnich. Bierze również udział w licznych spotkaniach organizowanych przez organizacje studenckie, poświęconych upowszechnianiu wiedzy na temat istoty demokratycznego państwa prawa i roli, jaką w ustroju demokratycznym odgrywają standardy przestrzegania statusu jednostki.

Szerokie doświadczenia - zarówno naukowe jak i zawodowe – a także osobowość i niezależność oraz wrażliwość społeczna poparta aktywnością na polu działalności obywatelskiej sprawiają, że Sławomir Patyra jest osobą doskonale przygotowaną do pełnienia urzędu Rzecznika Praw Obywatelskich. Swoją działalnością na rzecz propagowania znajomości oraz poszanowania elementarnych zasad konstytucyjnych udowodnił świetne przygotowanie merytoryczne i nieskazitelność charakteru.

Przymioty te dają gwarancję, że Sławomir Patyra jako Rzecznik Praw Obywatelskich będzie z najwyższym zaangażowaniem stał na straży wolności i praw człowieka i obywatela określonych w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz w innych aktach normatywnych, opartych na poszanowaniu godności, równości i wolności człowieka.

Kandydat zgłoszony przez grupę posłów Klubu Parlamentarnego Koalicja Obywatelska - Platforma Obywatelska, Nowoczesna, Inicjatywa Polska, Zieloni oraz grupę posłów Klubu Parlamentarnego Koalicja Polska - PSL, UED, Konserwatyści

(-) Piotr Adamowicz; (-) Władysław Teofil Bartoszewski; (-) Piotr Borys; (-) Joanna Frydrych; (-) Konrad Frysztak; (-) Krzysztof Gadowski; (-) Aleksandra Gajewska; (-) Kinga Gajewska; (-) Kamila Gasiuk-Pihowicz; (-) Tomasz Głogowski; (-) Cezary Grabarczyk; (-) Jan Grabiec; (-) Dariusz Joński; (-) Mieczysław Kasprzak; (-) Marcin Kierwiński; (-) Dariusz Klimczak; (-) Zbigniew Konwiński; (-) Władysław Kosiniak-Kamysz; (-) Stefan Krajewski; (-) Michał Krawczyk; (-) Robert Kropiwnicki; (-) Maciej Lasek; (-) Gabriela Lenartowicz; (-) Izabela Leszczyna; (-) Radosław Lubczyk; (-) Katarzyna Lubnauer; (-) Artur Łącki; (-) Magdalena Łośko; (-) Arkadiusz Marchewka; (-) Grzegorz Napieralski; (-) Sławomir Nitras; (-) Barbara Nowacka; (-) Tomasz Olichwer; (-) Krzysztof Paszyk; (-) Agnieszka Pomaska; (-) Jacek Protas; (-) Jacek Protasiewicz; (-) Grzegorz Rusiecki; (-) Jakub Rutnicki; (-) Jarosław Rzepa; (-) Krystyna Sibińska; (-) Waldemar Sługocki; (-) Marek Sowa; (-) Franciszek Sterczewski; (-) Michał Szczerba; (-) Adam Szłapka; (-) Iwona Śledzińska-Katarasińska; (-) Cezary Tomczyk; (-) Anna Wasilewska; (-) Marta Wcisło; (-) Piotr Zgorzelski; (-) Bożena Żelazowska.